

УДК 37.091.39:004]:502.11

DOI <https://doi.org/10.32782/2412-9208-2026-1-390-399>

EDUCATIONAL ECOSYSTEM AS A MODEL OF DIGITAL TRANSFORMATION OF UNIVERSITIES

ОСВІТНЯ ЕКОСИСТЕМА ЯК МОДЕЛЬ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ УНІВЕРСИТЕТІВ

Oleksii ORLOV,

Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the
Department of English and German
philology
Poltava V.G. Korolenko National
Pedagogical University
2, Ostrohradskiyi Str., Poltava, 36000,
Ukraine

Олексій ОРЛОВ,

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри англійської та
німецької філології,
Полтавський національний
педагогічний університет
імені В.Г. Короленка
вул. Остроградського, 2,
м. Полтава, 36000, Україна

oleksiyorlov@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-2338-118X>

ABSTRACT

The problems of reforming higher education as part of the global digital transformation are raised in the article. Eco-education is not dependent on market fluctuations and social changes and is focused on the accessibility and openness of the educational process at universities. In contrast, the models of elitist and egotistical education have priorities in market laws and social utility. The ecosystem in education is viewed as a systemic process where all elements are organically linked to the educational needs and professional development prospects of students. The organic system of interrelationships is aimed at enriching the educational process with technological innovations, professional and social experience. The mechanism for forming an eco-educational model is linked to the integration of digital technologies into teaching and management based on student and the interaction of formal, non-formal and informal education subsystems. The dominant characteristics of the modern educational ecosystem are the creation of an educational environment, networking that emphasises the interconnection of all elements of the system, flexibility and adaptability that allows for a response to new technologies, and established educational and social values. An example of such interaction was the changes in the practical activities of Poltava Pedagogical University, in particular the organisation of training practices in professional methodologies, where digital technologies were combined with theoretical training, as well as with the work of education management bodies and the work of teachers of pupils and students. The results of student monitoring of the use of LMS by educational institutions not only demonstrated the competence of students, but also proved the varying effectiveness of digital platforms, which can help school administrators make their choice.

Key words: digital transformation, eco-education, elite education, egolite education, educational environment, learning management system.

Вступ. Освітня цифрова трансформація розглядається у статті як системно організований процес, що охоплює усі сфери діяльності закладів освіти та значно оптимізує управління та навчання. Цифровізація передбачає докорінні зміни в системі освіти, пов'язані з оснащенням університетів цифровими технологіями, комунікацією між учасниками освітнього процесу, перебудовою методичних підходів до викладання, включення в освітній процес соціальних, мас-медійних, культурно-просвітницьких інституцій тощо. Ці проблеми завжди були в пріоритеті освітнього поступу та по змозі вирішувалися закладами вищої освіти. Наразі гостро постала проблема системних змін, які стосуються навчальної, управлінської та ціннісної структури вишів. Однією з моделей нового освітнього середовища пропонується екоосвіта – жива система взаємозв'язків, спрямованих на збагачення освітнього процесу професійним та соціальним досвідом, перспективами подальшої роботи студентів за фахом. У роботах Л. М. Гриневич, Н. В. Морзе, В. П. Вембер [2]; А.О. Ляшенко, О. Спіріна, С. Литвинової, О. Пінчук, О. Овчарук, А. Сухих [8]; Т. Васильєвої, Ю. Дерев'яно, О. Лукаш [1]; Н. Слюсаренко, О. Кохановської [10]; К. Brush [11]; V. Kumar, D. Sharma [12] тощо поняття екоосвіти набуло теоретичного обґрунтування та практичного втілення.

Метою дослідження є аналіз наукових оцінок цифрової трансформації, зокрема освітньої екосистеми, наближеної до потреб суспільства та завдань сталого розвитку.

Методи та методики дослідження. У процесі дослідження, реалізованого на засадах системного підходу, застосовано загальнонаукові та спеціальні методи наукового пізнання: аналіз та синтез, експертні оцінки та вибіркові спостереження; індукції та дедукції з метою поглиблення категоріально-понятійного апарату та обґрунтування перспектив впровадження моделі екоосвіти.

Результати та дискусії. На межі ХХ та ХХІ століття сформувалося основні підходи до реформування системи вищої освіти: перший можна схарактеризувати через поняття «університет-фірма», другий – «університет-спільнота» [4, с. 96]. Перший підхід орієнтований на ринкову систему, яка залежить від попиту та пропозицій, конкуренції та цінової політики. Ця версія отримала назву елітарної моделі освіти, оскільки порушується важливий принцип доступності та рівності прав у навчанні. Другий тип університетської освіти втілює ідею суспільної користі, коли функція вищої школи полягає у підготовці спеціалістів для забезпечення економічних, соціальних, політичних і культурних потреб суспільства. Це егалітарна модель освіти, яка оцінюється категоріями суспільної користі. Освіта в моделі «університет-спільнота» визначалася як соціальний процес кумулятивного характеру, нерідко демонструючи невідповідність сучасним вимогам і турбулентному духу сьогодення [6].

Це важлива для сучасного розвитку освіти третя модель – еколітарна, яка побудована на основі екологічного підходу та є цілісною екосистемою, самодостатньою і захищеною як від ринкових коливань, так і соціальних змін.

Уперше термін «екосистема» з'явився в 1935 році у працях англійського еколога А. Тенслі, який так позначав сукупність стійких взаємозв'язків між біоценозом і його біотопом. Сучасну інтерпретацію запропонував у 1942 році американський вчений Р. Ліндеман, надавши характеристики екосистемам: функціональні зв'язки, залежність усіх елементів, відкритість, саморегуляція, розвиток і саморозвиток [6, с. 20]. У Бронфенбеннер у 1972 р. оприлюднив психологічну теорію екологічних систем, тим самим розширив поняття екосистеми до загальнонаукових меж. Теорія Бронфенбреннера була зосереджена на проблемах взаємодії розвитку дітей та середовища. Завдяки дослідженням вченого було обґрунтовано екосистемний підхід в освіті з подальшими розробками в контексті розвитку економіки (В. Євдокімов, О. Олійник, Ю. Богоявленська [5]); розбудови взаємин у системі «освіта-ринок праці» (Т. Васильєва, Ю. Дерев'яно, О. Лукаш [1]); впровадження технологій в університетську освіту (В. В. Любарець [7]; Z. Wang, Q. Zhang [13]; М. В. Гриньова, Л. Г. Хоменко [3]); розвитку системи STEM-освіти (Л. М. Гриневич, Н. В. Морзе, В. П. Вембер [2]).

Цифрову екосистему визначають як мережу взаємопов'язаних інформаційно-технологічних ресурсів, процесів, інституції та середовищ, функціонування яких здійснюється, виходячи за межі навчальних закладів і здійснюється протягом життя людини [11]. Цифрові економічні екосистеми складаються з постачальників, клієнтів, партнерів, додатків, сторонніх постачальників послуг обробки даних та всіх відповідних технологій, налагоджена взаємодія яких є основою для успішної екосистеми.

Н. Слюсаренко та О. Кохановська пропонують увести умовний поділ на внутрішню та зовнішню екосистеми, де внутрішня спрямована на учасників навчального процесу та покращення внутрішніх процесів, а зовнішня – на співпрацю з споживачами послуг чи сервісів [10].

Рис. 1. Моделі реформування вищої освіти (за М. Гриценко [4])

Зв'язками системи К. Brush вважає учасників освітнього процесу та комплекс цифрових технологій, тоді як канали, що пов'язують заклади освіти з суспільними інституціями та виробництвом, та вироблені з їхньою допомогою стратегії – є зв'язками процесу [11].

Модель освітньої екосистеми ґрунтується на загальнонауковій теорії відкритих систем, яка передбачає існування навколо фокусного закладу освіти та головних цінностей, вироблених інституцією, підсистем, що активно взаємодіють між собою. Ключовими компонентами екосистеми сучасної педагогічної освіти І. Леонт'єва вважає:

- громаду як спільноту викладачів і студентів, провайдерів освіти, представників громадянського суспільства, технологічні компанії, муніципалітети, альянси і консорціуми тощо;

- контенти – освітній, культурний, соціально-історичний, цифровий, креативний тощо;

- ресурси та технології (гроші, фізичні засоби, соціальний й освітній капітал, організаційні партнерства, можливості та навички, цифрові технології);

- інфраструктуру (фізичні й віртуальні кампуси, цифрове й технологічне середовище, канали розподілу інформації, маркетингу, брендингу, структурні та індивідуальні мережі, засоби зв'язку та управління, бізнес-інкубатори та стартап майданчики);

- культуру (символічні аспекти, норми, цінності, традиції, місію, візію) [6, с. 21].

Система функціонує повноцінно за наявності налагодженої системи зв'язків між ключовими компонентами. Взаємодія з громадою може існувати як відкрите середовище (зокрема віртуальне), де діють принципи культурної неоднорідності та міждисциплінарності, автономності та колаборації. Контент у навчальному та інших аспектах взаємодіє з іншими підсистемами завдяки інтерактивності, доступності, актуальності, контекстності, інтенсивності, толерантності тощо. Основними принципами взаємодії ресурсів і технологій з іншими є прозорість, контрольованість, варіативність, циклічна відновлюваність, актуальність, інтегрованість. Взаємодія інфраструктури з іншими підсистемами відбувається на засадах доступності, недискримінаційності, розгалуженості, універсальності, необмеженості. Культура взаємодіє з іншими через взаємопроникність, коспеціалізацію, кооперацію та спільне створення нових цінностей, узгодженість, розподіл ризиків і повноважень, культури довіри тощо.

Аналізуючи теоретичну перспективу педагогіки електронного навчання, V. Kumar та D. Sharma [12] вивели характеристики успішної системи навчання, яку можна застосувати як схему екосистеми, де є фокус системи – студентоцентризм, зважаючи на важливість цього

освітнього принципу. Також у системі відбита настанова на результати навчання як в особистісному оцінюванні так і вимірюванні загальної ефективності системи.

Учасники освітньої екосистеми – учні/студенти, педагоги, адміністрація навчальних закладів, батьки, громада, стейкхолдери тощо, формують навчальне середовище, де кожна підсистема працює знаходиться в активній взаємодії з іншими. Формальна освіта (навчальні заклади базової середньої, профільної, передвищої та вищої освіти), неформальна освіта (гуртки, студії, секції мовні, мистецькі, спортивні тощо), інформальна освіта (наукові, музейні, бібліотечні центри) становлять дієву мережу, об'єднану спільними принципами роботи та спільною освітньою метою. Будь-яка відкрита система, поготів екологічна, виключає централізоване керівництво, тому рушієм роботи усіх елементів є розуміння конкретних завдань, конструктивна узгодженість та ефективність результатів. Така демократична структура участі в освітньому процесі

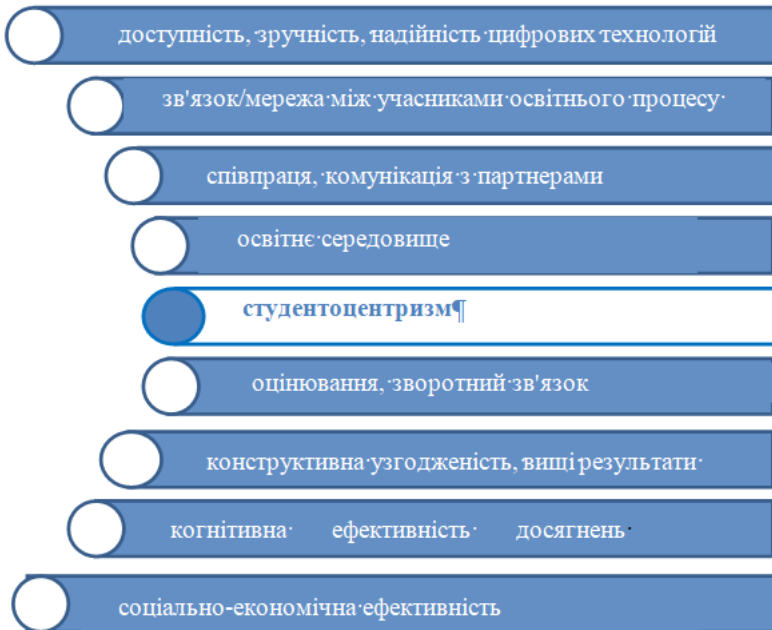

Рис. 2. Принципи взаємодії між компонентами системи
(за V. Kumar та D. Sharma)

студентів, педагогів, IT-спеціалістів, працівників культури, роботодавців тощо підвищує відповідальність кожного, стимулює творчий інноваційний підхід знизу. Продуктивність екоосвіти полягає в прокладанні живих каналів взаємодії, взаємодопомоги та взаємотворчості.

Домінуючими характеристиками сучасної освітньої екосистеми визначаються: людиноцентричність, оскільки освіта будується, трансформується, змінюється та функціонує навколо потреб, інтересів учня/студента; мережевість, яка підкреслює взаємозв'язок усіх елементів системи; гнучкість та адаптивність, що дозволяє змінюватись і реагувати на нові технологічні, ціннісні та суспільні виклики; безперервність як відповідь на гасло сучасної освіти «навчання впродовж життя» без обмежень віком чи певним закладом; відкритість до інноваційних засобів навчання.

Цифрова трансформація суспільства не починається з освіти, спочатку трансформаційні процеси змінюють виробництво та бізнес. Суспільні інституції вчать на економічному досвіді, запозичуючи технології, системи взаємодії з інноваційними інструментами, розширюючи партнерство із промисловими компаніями та державними структурами. Це допомагає створити «інтегральну систему, яка забезпечує постійний обмін інформацією та досвідом, а також сприяє адаптації освітньої системи до вимог ринку праці» [12].

Сталість освітньої екосистеми потребує постійного руху до оновлення, бути гнучкою та здатною до швидких змін у суспільстві, технологіях, економіці; інтегруватися з усіма ланцюгами освітньої системи. Стратегія освітньої екосистеми спрямована на підвищення конкурентоспроможності, яка своєю чергою залежить від формування відкритих освітніх стандартів освіти, стимулювання досліджень інновацій в освіті, заохочення колаборації між університетами, науковими установами та компаніями.

Ефективна екосистема не стоїть на одному місці, вона постійно змінюється, еволюціонує, а це вимагає гнучкості в реакціях на зміни в технологіях, економіці, суспільному житті. Централізовані освітні платформи ще потребують ретельного дослідження їхньої результативності в освітньому процесі, адже від ефективності цього навчального ресурсу значною мірою залежить рівень якості освіти Нової української школи. Науковці відзначають переваги централізованих платформ управління освітою у формуванні та розвитку інформаційно-цифрових компетентностей учнів і студентів, мотивації до пізнавальної діяльності, культури спілкування тощо. Загальні переваги освітніх платформ полягають в доступності освітніх ресурсів, індивідуалізації навчання, інтерактивності процесу, його ефективності. Процес упровадження цифрових платформ регламентується державними документами з 2015 року, зокрема наказом МОН «Про впровадження інформаційної системою управління освітою» [9]. LMS (Learning Management System) або СУН (система управління

навчанням) – це програмне забезпечення, частіше хмарне, яке дає змогу створювати освітні продукти в електронному вигляді та організувати онлайн-навчання.

Школи міста Полтави опановують централізовані платформи управління та навчання з 2016 року, проте програми практики педуніверситетів змінилися пізніше, коли випускники та стейкхолдери звернули на це увагу. Перший крок до змін – це зв'язок із міськими відділами освіти з інформацією про наявність платформ СУН в навчальних закладах освіти м. Полтави. Було з'ясовано, що в школах області задіяні три платформи – Eddy, Моя школа, Нові знання. Методичною радою університету були прийняті зміни до програм практики та освітніх програм зі спеціальності, які стосувалися вивчення теоретичного матеріалу та практичних навичок щодо оволодіння цифровими платформами централізованого управління закладами освіти. До програм з методики навчання були включені відповідні матеріали, а для проведення практичних занять були задіяні викладачі інформатики. Школи для практики були обрані з урахуванням діючих в закладах СУН, до завдань практики було запропоновано проведення моніторингу платформ, де враховувалися оцінки вчителів, учнів та студентів-практикантів. Студенти мали змогу практично ознайомитися з роботою централізованої платформи управління та навчання. Результати оцінювання функціональних характеристик (організаційна, навчальна, комунікативна та аналітична), а також технічних параметрів (зручність, сумісність з іншими освітніми ресурсами, надійність, ремонтоздатність тощо) були узагальнені на підсумковій конференції. Оцінювання функціональних характеристик платформ допомогло виміряти ступінь відповідності між технологічними можливостями та освітніми передумовами навчання. Також було визначено критерії, які б допомогли закладам освіти здійснити вибір найбільш відповідної для їхніх потреб платформи. Результати моніторингу 2024-2025 навчального року довели більшу функціональність, привабливість і надійність платформи Eddy у порівнянні з іншими. Приклад змін одного з параметрів виробничої практики доводить ефективність взаємозв'язків між різними освітніми інституціями, коли вони працюють на осучаснення навчального процесу відповідно до вимог реального часу.

Висновки. Модель екоосвіти передбачає включення в систему підготовки спеціалістів додаткових ресурсів технічного, управлінського, соціального характеру. Колобарація з усіма можливими учасниками освітнього процесу формального, неформального, інформального спрямування привносить у навчальний та управлінський процес додаткові можливості, розширюючи освітнє середовище та робить підготовку спеціалістів органічним процесом. Конструктивна узгодженість ланок теоретичної і практичної роботи з підготовки учителів, апробована на

виробничій практиці студентів, доводить ефективність співпраці викладачів різних структурних підрозділів з навчальними закладами середньої освіти, які потребують наукового підходу до впровадження технічних і дидактичних інновацій. Перспективним у подальшій роботі університетської освіти бачиться активна участь викладачів предметних методик та студентів старших курсів у сертифікації вчителів з метою залучення до професійної та творчої роботи, формування прагнення до самовдосконалення продовж життя.

Література

1. Васильєва Т. А., Дерев'яно Ю. М., Лукаш О. А., Матюценко М. М. Освітня екосистема як сучасна модель удосконалення взаємовідносин у системі «освіта» – «ринку праці». *Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка*. 2022. № 4. С. 205–212. <https://doi.org/10.21272/1817-9215.2022.4-21> (дата звернення: 01.10.2025).
2. Гриневич Л. М., Морзе Н. В., Вембер В. П., Бойко М. А. Роль цифрових технологій у розвитку екосистеми СТЕМ-освіти. *Інформаційні технології та засоби навчання*. 2021. 83 (3). С. 1–25. <https://doi.org/10.33407/itit.v83i3.4461> (дата звернення: 20.10.2024).
3. Гриньова М. В., Хоменко Л. Г. Стратегії та перспективи цифровізації вищої освіти в умовах воєнного періоду: аналіз на прикладі ПНПУ імені В. Г. Короленка. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2024. № 215. С. 32–38. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-215-32-38> (дата звернення: 07.12.2025).
4. Гриценко М. В. Егалітарна та елітарна освіта в контексті становлення нового університету. *Вища освіта України: теоретичний та науково-методичний часопис*. 2013. № 3 (додаток 2). С. 94–98.
5. Євдокімов В., Олійник О., Богоявленська Ю., Обіход С., Ткачук В. Digitalization of economics: inter-disciplinary and inter-branch approach : manual. – Zhytomyr : Publishing House «Book-Druk», 2023. 540 с.
6. Леонтєва І. Концептуальні засади екосистеми сучасної педагогічної освіти. *Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка*. 2023. № 39 (1). С. 19–24.
7. Любарець В. В., Скибун Н. Д., Бірюкова О. В. Сталість освітньої екосистеми: стратегії впровадження цифрових інновацій. *Академічні візії*. 2022. № 14. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/811> (дата звернення: 04.10.2025).
8. Ляшенко О., Спирін О., Литвинова С., Пінчук О., Овчарук О., Сухих А. Концептуальні основи цифрування освітнього середовища у закладах загальної середньої освіти. *Information Technologies and Learning Tools*. 2024. Т. 102. № 4. С. 1–25. <https://doi.org/10.33407/itit.v102i4.5829> (дата звернення: 17.09.2024).
9. Про впровадження інформаційної системи управління освітою «ІСЮО». Наказ МОН України від 29.09.2015 № 986. URL: <https://web.archive.org/web/20180301225112/http://old.mon.gov.ua/files/normative/2015-10-07/4457/nmo-986.pdf> (дата звернення: 15.04.2025).
10. Слюсаренко Н., Кохановська О. Цифрові екосистеми в освіті. *Вісник Чегнігізьського колегіума імені Т. Г. Шевченка. Серія : Педагогічні науки*. 2021. № 14–15 (170-171). С. 37–43. URL: <https://visnyk.chnpu.edu.ua/index.php/visnyk/article/view/261/281> (дата звернення: 03.07.2025).
11. Brush K. Definition digital ecosystem. *TechTarget and Informa Tech's Digital Business Combine*. 06.06.2023. URL: <https://searchcio.techtarget.com/definition/digital-ecosystem> (дата звернення: 18.10.2025).

12. Kumar V., Sharma, D. E-learning theories, components, and cloud computing-based learning platforms. *International Journal of Web-Based Learning and Teaching Technologies*. 2021. № 16 (3). Article 1. <https://doi.org/10.4018/IJWLTT.20210501.0a1> (дата звернення: 22.01.2025).

13. Wang Z., Zhang Q. Higher-Education Ecosystem Construction and Innovative Talents Cultivating. *Open Journal of Social Sciences*. 2019. № 7. P. 146–153. <https://doi.org/10.4236/jss.2019.73011> (дата звернення: 05.10.2025).

References

1. Vasylieva, T. A., Derevianko, Yu. M., Lukash, O. A., Matiushchenko, M. M. (2022). *svitnia ekosystema yak suchasna model udoskonalennia vzaiemovidnosyn u systemi «osvita» – «rynok pratsi»* [Educational ecosystem as a modern model for improving relationships in the education – labor market system], *Visnyk Sumskoho derzhavnoho universytetu*. Seriya Ekonomika, (4), 205–212. <https://doi.org/10.21272/1817-9215.2022.4-21> [in Ukrainian].

2. Hrynevych, L. M., Morze, N. V., Vember, V. P., Boiko, M. A. (2021). *Rol tsyfrovyykh tekhnolohii u rozvytku ekosystemy STEM-osvity* [The role of digital technologies in the development of the STEM education ecosystem], *Informatsiini tekhnolohii ta zasoby navchannia*, (83), 1–25. <https://doi.org/10.33407/itlt.v83i3.4461> [in Ukrainian].

3. Hrynova, M. V., Khomenko, L. H. (2024). *Stratēhii ta perspektyvy tsyfrovizatsii vyshchoi osvity v umovakh voiennoho periodu: analiz na prykladi PNPУ imeni V. H. Korolenka* [Strategies and prospects for digitalization of higher education in wartime conditions: analysis using the example of Korolenko PNPУ], *Naukovi zapysky*. Seriya: Pedahohichni nauky, (215), 32–38. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-215-32-38> [in Ukrainian].

4. Hrytsenko, M. V. (2013). *Ehalitarna ta elitarna osvita v konteksti stanovlennia novoho universytetu* [Egalitarian and elite education in the context of the formation of a new university]. *Vyshcha osvita Ukrainy: teoretychni ta naukovo-metodychni chasopys*, 3 (dodatok 2), 94–98 [in Ukrainian].

5. Ievdokimov, V., Oliinyk, O., Bohoiavlienska, Yu., Obikhod, S., Tkachuk, V. (2023). *igitalization of economics: inter-disciplinary and inter-branch approach : manual* [Digitalization of economics: inter-disciplinary and inter-branch approach : manual]. Zhytomyr : Publishing House «Book-Druk». 540 [in Ukrainian].

6. Leontieva, I. (2023). *Kontseptualni zasady ekosystemy suchasnoi pedahohichnoi osvity* [Conceptual foundations of the ecosystem of modern pedagogical education], *Pedahohichna osvita: teoriia i praktyka*. *Psykholohiia. Pedahohika*, (39), 19–24 [in Ukrainian].

7. Liubarets, V. V., Skybun, N. D., Biriukova, O. V. (2022). *Stalist osvithoi ekosystemy: stratēhii vprovadzhennia tsyfrovyykh innovatsii* [Sustainability of the educational ecosystem: strategies for implementing digital innovations]. *Academic visions*, (14). Retrieved from: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/811> [in Ukrainian].

8. Liashenko, O., Spirin, O., Lytvynova, S., Pinchuk, O., Ovcharuk, O., Sukhykh, A. (2024). *Kontseptualni osnovy tsyfrovannia osvithoiho seredovyschcha u zakladakh zahalnoi serednoi osvity* [Conceptual foundations of digitalization of the educational environment in general secondary education institutions]. *Information Technologies and Learning Tools*. (102/4), 1–25. <https://doi.org/10.33407/itlt.v102i4.5829> [in Ukrainian].

9. *On the implementation of the education management information system ISUO*. Nakaz MON Ukrainy vid 29.09.2015 № 986. Retrieved from: <https://web.archive.org/web/20180301225112/http://old.mon.gov.ua/files/normative/2015-10-07/4457/nmo-986.pdf> [in Ukrainian].

10. Sliusarenko, N., & Kokhanovska, O. (2021). *Tsyfrovi ekosystemy v osviti* [Digital ecosystems in education]. *Visnyk Chehniivskoho kolehiuma imeni*

T.H. Shevchenka. *Seriia: Pedagogichni nauky*, (14–15/170–171), 37–43. Retrieved from: <https://visnyk.chnpu.edu.ua/index.php/visnyk/article/view/261/281> [in Ukrainian].

11. Brush, K. (2023). [Definition digital ecosystem]. TechTarget and Informa Tech's Digital Business Combine. 06.06.2023. Retrieved from: <https://searchcio.techtarget.com/definition/digital-ecosystem> [in English].

12. Kumar, V., Sharma, D. (2021). E-learning theories, components, and cloud computing-based learning platforms. *International Journal of Web-Based Learning and Teaching Technologies*, (202116 – 3). <https://doi.org/10.4018/IJWLTT.20210501.0a1> [in English].

13. Wang, Z., Zhang, Q. (2019). Higher-Education Ecosystem Construction and Innovative Talents Cultivating. *Open Journal of Social Sciences*, (7), 146–153. <https://doi.org/10.4236/jss.2019.73011>. [in English].

АНОТАЦІЯ

У статті порушуються проблеми реформування вищої освіти як частини глобальної цифрової трансформації. У порівнянні з моделями елітарної та еголітарної освіти, де пріоритетами є ринкові потреби та суспільна користь, екоосвіта не залежить від коливань ринку та суспільних змін та орієнтована на доступність та відкритість освітнього процесу університетів. Екосистема в освіті розглядається як системний процес, де усі елементи органічно пов'язані освітніми потребами та перспективами професійного становлення здобувачів. Органічна система взаємозв'язків спрямована на збагачення освітнього процесу професійним та соціальним досвідом, технологічними інноваціями. У статті розглянуто також механізм формування екоосвітньої моделі, пов'язаної з інтеграцією цифрових технологій у навчання та управління на засадах студентоцентризму, взаємодії підсистем формальної, неформальної та інформальної освіти. Домінуючими характеристиками сучасної освітньої екосистеми визначено створення освітнього середовища, мережевість, яка підкреслює взаємозв'язок усіх елементів системи; гнучкість та адаптивність, що дозволяє реагувати на нові технологічні; сформовані освітні та суспільні цінності. Прикладом такої взаємодії слугували зміни в практичній діяльності Полтавського педагогічного університету, зокрема організації навчальних практик з фахових методик, коли цифрові технології були поєднані з теоретичним навчанням, а також з роботою органів управління освіти та роботою вчителів учнів та студентів. Результати студентського моніторингу використання СУН закладами освіти не тільки засвідчили компетентність студентів, а й довели різну ефективність цифрових платформ, що може допомогти адміністрації шкіл визначити з вибором кращої.

Ключові слова: цифрова трансформація, екоосвіта, елітарна освіта, еголітарна освіта, освітнє середовище, система управління навчанням.

Дата першого надходження статті до видання: 17.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 10.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 22.05.2026

